

DOI: <https://doi.org/10.32820/2074-8922-2019-63-29-37>
УДК 378.1 : 347.77

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ АДАПТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ З УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ

© Брусва В. А.

Українська інженерно-педагогічна академія

Інформація про автора:

Брусва Вікторія Анатоліївна: v.bruevauipa@gmail.com, аспірантка кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти; Українська інженерно-педагогічна академія, вул. Університетська, 16, м. Харків, 61003, Україна.

Стаття присвячена актуальній проблемі професійної підготовки магістрів з управління інтелектуальною власністю, доцільності впровадження адаптивних технологій в організацію навчального процесу при підготовці таких фахівців. У статті проаналізовано різні вимоги до сучасного фахівця з управління інтелектуальною власністю з точки зору попиту ринку інтелектуальної власності та пропозицій закладів вищої освіти. На основі аналізу нормативно-правових, навчально-методичних матеріалів, наукових джерел, освітньо-професійних програм підготовки магістрів з управління інтелектуальною власністю ми виокремили комплекс компетенцій, що інтегровані на основі стандартів з урахуванням ринкових вимог, попиту роботодавців, пропозицій закладів вищої освіти та мають бути засвоєні студентами під час навчання в магістратурі. Визначено, що професійна підготовка магістрів з управління інтелектуальною власністю потребує вдосконалення. Установлено, що під час навчального процесу магістри з управління інтелектуальною власністю мають опанувати знання і навички використання та поєднання широкого спектру галузей (менеджменту, права, економіки, інженерії та інших). Розкрито актуальність використання адаптивних технологій при професійній підготовці магістрів з управління інтелектуальною власністю. Аргументовано, що залучення адаптивних технологій в організацію освітнього процесу дозволить скоординувати спільні цілі та задачі «роботодавців – освітніх установ» для формування актуальних компетентностей у фахівців та в подальшому забезпечить ринок інтелектуальної власності професійними управліннями, які будуть здатні до самоосвіти та самоорганізації протягом усього професійного життя. Розглянуто деякі вимоги до фахівців з управління інтелектуальною власністю у відповідності до міжнародних стандартів та стрімку зміну вектору розвитку вітчизняних кампаній із метою міжнародної інтеграції. Зроблено наголос на доцільності постійного моніторингу та вдосконаленні змісту, форм та методів навчання при підготовці магістрів з управління інтелектуальною власністю у відповідності до вітчизняних та міжнародних стандартів.

Ключові слова: магістр, ринок інтелектуальної власності, ринок освітніх послуг, заклад вищої освіти, професійна підготовка магістрів, робочі навчальні програми, результати інтелектуальної діяльності, адаптація, адаптивні технології, самоорганізація.

Брусва В.А. «Актуальность использования адаптивных технологий при подготовке магистров по управлению интеллектуальной собственностью».

Статья посвящена актуальной проблеме профессиональной подготовки магистров по управлению интеллектуальной собственностью, целесообразности внедрения адаптивных технологий в организацию учебного процесса при подготовке таких специалистов. В статье проанализированы разные требования к современному специалисту по управлению интеллектуальной собственностью с точки зрения спроса рынка интеллектуальной собственности и предложенный заведений высшего образования. На основе анализа нормативно-правовых, учебно-методических, научных источников, образовательно-профессиональных программ подготовки магистров по управлению интеллектуальной собственностью мы выделили комплекс компетенций, которые интегрированы на основе стандартов с учетом рыночных требований, спроса работодателей, предложенный заведений высшего образования и должны быть усвоены студентами в период учебы в магистратуре. Определено, что профессиональная подготовка магистров по управлению интеллектуальной собственностью нуждается в усовершенствовании. Установлено, что в период учебного процесса магистры по управлению интеллектуальной собственностью должны овладеть знаниями и навыками использования и сочетания широкого спектра отраслей (менеджмента, права, экономики, инженерии и других). Раскрыты актуальность использования адаптивных технологий в период

професійної підготовки магістрів по управленню інтелектуальною власністю. Аргументовано що привлечення адаптивних технологій в організацію освітнього процесу дозволить скоординувати загальні цілі і завдання «роботодавців - освітніх установ» для формування актуальних компетенцій у спеціалістів і в подальшому забезпечити ринок інтелектуальної власності професійними управлінцями, які будуть здатні до самоосвіти і самоорганізації в процесі всієї професійної життя. Розглянуті деякі вимоги до спеціалістів по управленню інтелектуальною власністю в відповідності з міжнародними стандартами і прагнуча зміна вектора розвитку вітчизняних кампаній з метою міжнародної інтеграції. Зроблено акцент на цільовості постійного моніторингу і удосконаленні змісту, форм і методів навчання при підготовці магістрів по управленню інтелектуальною власністю в відповідності з вітчизняними і міжнародними стандартами.

Ключові слова: магістр, ринок інтелектуальної власності, ринок освітніх послуг, заклад вищої освіти, професійна підготовка магістрів, робочі освітні програми, результати інтелектуальної діяльності, адаптація, адаптивні технології, самоорганізація.

V. Bruyeva "Topicality of the use of adaptive technologies in training Masters in intellectual property management".

The article is devoted to the topical question of training master's students specializing in intellectual property management, the feasibility of introducing adaptive technologies into the organization of the educational process while training such professionals. The paper analyzes various requirements for modern intellectual property management professionals in terms of the intellectual property market demand and the supply provided by higher education institutions. Based on the analysis of legislative and normative regulations, educational and methodological materials, scientific sources, educational and professional master's degree programs in intellectual property management, we have identified a complex of competencies which is integrated according to the standards and taking into account market requirements, the demand of employers, the supply provided by institutions of higher education and should be mastered by students while doing their Master's degree course.

It has been determined that professional training of masters in intellectual property management needs improvement. The article establishes that, during the educational process, masters in intellectual property management are expected to acquire knowledge and skills which will enable them to use and combine a wide range of industries (management, law, economics, engineering, etc.). Therefore, the paper reveals the topicality of implementing adaptive technologies during the process of professional training of masters in intellectual property management. It is argued that incorporation of adaptive technologies in the organization of the educational process will allow coordinating the common goals and objectives of "employers and educational institutions" with the aim of developing relevant competencies of future professionals, and, eventually, will provide the intellectual property market with professional managers who will be able to continue self-education and self-organization throughout their professional life. Some requirements for intellectual property management professionals are considered in accordance with international standards and a rapid change in the vector of development of domestic businesses for the purpose of international integration. The emphasis is placed on the expediency of continuous monitoring and modernization of content, forms and methods of teaching in the process of training masters in intellectual property management in accordance with national and international standards.

Keywords: master's degree, market of intellectual property, market of educational services, higher education institution, professional training of master's students specializing in intellectual property management, training programs, results of intellectual activity, adaptation, adaptive technologies, discipline.

Постановка проблеми. Україна вступила на свій шлях незалежності майже двадцять вісім років тому, маючи потужний інтелектуальний потенціал зі значними можливостями щодо його реалізації в інтересах свого економічного розвитку. Проте за весь цей період міцної платформи для інноваційного розвитку економіки так і не вдалося створити на теренах України,

незважаючи на активну діяльність винахідників, раціоналізаторів, вчених і фахівців щодо створення ринку інтелектуальної власності. У цьому сенсі важливою виявляється ідентифікація проблемних питань, існування яких перешкоджає покращенню ситуації у сфері ринку інтелектуальної власності України. Зокрема одним із бар'єрів є нестача

висококваліфікованих фахівців з управління інтелектуальною власністю. У зв'язку з чим актуалізується потреба в аналізі підготовки фахівців із вищою освітою, зокрема професійної підготовки магістрів з управління інтелектуальною власністю з урахуванням попиту ринку інтелектуальної власності та пропозицій ринку закладів вищої освіти. Особливої уваги заслуговує професійна підготовка магістрів з управління інтелектуальною власністю, яким необхідно оволодіти, крім безпосередніх професійних компетенцій, ще навички залучати в професії адаптивні технології для більш системного формування та приймання управлінських рішень, управління інноваційною діяльністю та вчасного реагування на зміни в професійній сфері.

Аналіз останніх досліджень.

Проблемою розробки та впровадження систем управління правами на результати інтелектуальної діяльності, інтелектуальним капіталом займалися науковці А.М. Імшенецький, Т. Ксенофонтowa, Є.А. Ливадний, Є.С. Юшков, М.В. Рябова, Л.П. Голубева, Г. Андрощук та інші [1, 2].

Питаннями ефективності економічного управління інтелектуальною власністю організацій в Україні, країнах Європейського союзу та СНД піднімали в своїх дослідженнях Г. Андрощук, Б. Леонтєв, А.І. Каширин, С.Є. Кирєєв, Н.Д. Дедкова, О. Видякина тощо [1, 2].

Особливості підтримки патентування винаходів та комерціалізація технологій у вітчизняних та закордонних організаціях розглядали неодноразово В.М. Тіманюк, Г. Андрощук, А. Жаринова, Р. Еннан, Л. Фирсова, Н. Швед, тощо [1, 2, 5,6,8].

Сучасними вимогами до професійної підготовки фахівців для сфери інтелектуальної власності закладами вищої освіти займалися В.М. Тіманюк, П. Катков, В. Корольов, А. Ішутінова тощо [5, 6, 8, 17].

Питання професійного розвитку працівників системи загальної середньої освіти в сфері інтелектуальної власності розглядали в своїх працях науковці В.Е. Лунячек, Н.П. Рубан, Н.С. Фесенко тощо [11].

Дослідженню питань у галузі підвищення якості освітніх програм інженерів-педагогів на основі компетентнісного підходу присвячені праці таких вчених, як О.Е. Коваленко, Н.О. Брюханової, Р.М. Горбатюка, В.В. Ягупова тощо.

Методи та процеси управління творчим мисленням та інтелектуальною власністю в

межах інженерної підготовки фахівця неодноразово описані в працях учених М.І. Лазарєва, П.Ю. Баранова, А.М. Дубовця, В.М. Бовдуй тощо [3, 7].

Засобами формування професійно-спеціалізованих компетенцій інженерів-педагогів розглядає фахівець-практик з інтелектуальної власності В.М. Тіманюк та інші [5,6,8].

Питання управління освітою та підготовки управлінських кадрів нового покоління для ринку освітніх послуг та ринку інтелектуальної власності розглядають такі вчені, як

В.Е. Лунячек, В. Маслов, В. Мельник, В. Пikelьна, Є. Хриков, П. Катков, Б. Мустафін, Є. Бусигін та інші [9,10,11, 17]. Так, Г.В. Єльнікова [16] піднімає питання залучення адаптивних технологій в освітній процес при підготовці фахівців, тим самим вже зі студентства привчаючи до самоорганізації та самоосвіти.

Міжнародний досвід функціонування ринку інтелектуальної власності в організаціях та закладах вищої освіти країн (США, Китаю, Казахстану, Туркменістану, країн Західної Європи, СНД, Південно-Африканської Республіки) розглядали Е. McDermott, Р. Ross, К. Volipta, Г. Андрощук, Лу Чунь, Я.М. Бергер, І. Полонська, Г. Галіфанов, Р. Галіфанова, К. Белікова, М. Ахмадова, А. Голубев, М. Тюрін, І. Макарова, Єрьоменко В.І. та інші [1,2,4,12,13,14,17].

Питанням інноваційної активності авторів наукових розробок та процесам правового захисту результатів інтелектуальної власності значну увагу приділяли науковці та фахівці у сфері інтелектуальної власності Б. Коробець, К. Амеліна, Г. Андрощук та інші [1,2].

Підготовка магістрів-управлінців для різних галузей, зокрема для ринку інтелектуальної власності, розкрита в роботах таких науковців: Г.В. Єльнікової [16], П. Баранова [3], де науковці детально розкривають сутність кваліметричних моделей для оцінювання й управління конкурентоспроможністю як науково-педагогічного продукту навчання в магістратурі. В.Е. Лунячек [8] розглядав проблеми управління професійною підготовкою фахівців державного управління та інтелектуальної власності в умовах магістратури. В.Е. Лунячек Н.П. Рубан, В.П. Рубашка [9] приділили увагу питанням створення компетентнісної моделі випускника магістратури-фахівця у сфері інтелектуальної

власності, оскільки фахова підготовка магістрів з управління інтелектуальною власністю є ключовим питанням для вдосконалення ринку інтелектуальної власності та одним із головних рушіїв економічного зростання України.

У результаті таких стрімких змін у середовищі, заклади вищої освіти вимушені оперативно реагувати, постійно проводити моніторинг освітніх програм із підготовки магістрів з управління інтелектуальною власністю та приймати відповідні раціональні управлінські рішення в умовах обмеженого часового ресурсу, це можливо здійснити, на нашу думку, при залученні адаптивних технологій в освітній процес.

Отже, аналіз наукових досліджень засвідчує, що питання професійної підготовки фахівців з управління інтелектуальною власністю у вищих закладах освіти розглядає багато вчених, але ніхто не піднімає питань професійної підготовки фахівців із залученням адаптивних технологій, що свідчить про недостатню дослідженість цього напряму роботи та потребує глибокого вивчення і вдосконалення.

Мета статті полягає в розкритті особливостей професійної підготовки магістрів з управління інтелектуальною власністю із застосуванням адаптивних технологій.

Завданнями нашої статті є аналіз наукових джерел щодо підготовки фахівців з управління інтелектуальною власністю, визначення особливостей підготовки магістрів з управління навчальним закладом у відповідності до нормативно-правових документів закладів вищої освіти та розкриття доцільності залучення адаптивних технологій в освітній процес при професійній підготовці магістрів з управління інтелектуальною власністю.

Виклад основного матеріалу.

Проводячи аналіз відповідних тематиці літературних джерел 2004-2019 років, ми побачили, як стрімко розширюється ринок послуг у сфері інтелектуальної власності. Спостерігається ріст замовлень на: патентування технічних рішень, реєстрацію товарних знаків, «ноу-хау», програм для електронних обчислювальних машин, оформлення свідоцтв на авторське право тощо. Спостерігається переміщення пріоритетів патентно-ліцензійної діяльності компаній. Так, ряд вітчизняних організацій намагається виходити на європейські ринки, пропонуючи свої послуги, проте часто не спроможні

конкурувати на рівних правах, переважно через недосконале (негнучке) законодавство України у сфері інтелектуальної власності та дефіцит кваліфікованих кадрів з управління інтелектуальною власністю. Не можна не відзначити, що серйозною перешкодою для залучення інвесторів, які вкладають кошти в наукомістке високотехнологічне виробництво і для подальшого розвитку ліцензійної й інноваційної діяльності на цей час, на жаль, є проблеми правового й організаційно-управлінського характеру, пов'язані з визначенням власника на право розпорядження інтелектуальною власністю та економічних прав. Ще однією з проблем є те, що більшість серйозних розробок організацій (зокрема закладів освіти), не мають практичного застосування, тобто відсутня комерціалізація, а значить, результат інтелектуальної діяльності не приносить економічної вигоди. Комерціалізація – це результат науково-дослідної діяльності, як процес, як практичне використання наукових розробок, як сприяння продажу інновацій, як набір певних дій, призначених для трансформації науково-технічної продукції в об'єкт купівлі-продажу тощо. Комерціалізація – це використання результатів інтелектуальної діяльності у виробництві. Комерціалізація включає в себе як мінімум правові, фінансово-економічні, технологічні, маркетингові, логістичні, презентаційні, управлінські складові.[17]

Ефективне управління інтелектуальною власністю в значній мірі сприяє підвищенню інвестиційної привабливості, капіталізації, конкурентоспроможності, стабільності, ліквідності інноваційного бізнесу. Таке управління інтелектуальною власністю можливе лише при наявності кваліфікованих досвідчених фахівців у галузі економіки, технічного регулювання, юриспруденції, бухгалтерського обліку та менеджменту, а також координації їх взаємодії, оскільки все в сукупності є єдиною системою управління інтелектуальною діяльністю.

Будь-яка інтелектуальна власність, що використовується вітчизняними організаціями, завжди відіграє роль інтелектуальних інвестицій, тому робота з результатами інтелектуальної власності потребує компетентних фахівців, які б були спроможні грамотно відстежити весь життєвий цикл цих інвестицій. На наш погляд, ефективне управління інтелектуальною власністю – це одна з важливих конкурентних переваг в умовах сучасного ринку. Для успішної

реалізації цієї переваги, сучасним кампаніям необхідні фахівці нового формату, підготовлені за спеціальними програмами. Менеджери у сфері інтелектуальної власності, що будуть спроможні ефективно використовувати та поєднувати знання з: менеджменту, права, економіки, інженерних та інших галузей сфери інтелектуальної власності, з метою активізації творчої діяльності персоналу, правового захисту інноваційних розробок та підвищення економічних показників організації.

Слід також відзначити, що на сьогоднішній день міжнародне товариство у сфері інтелектуальної власності стало інформаційно більш ширшим, доступним та відкритим для спілкування. Не виникає особливої перешкоди при пошуку та обміні інформаційним ресурсом, а також при спілкуванні з міжнародними фахівцями у цій сфері. Проте для роботи з міжнародними кампаніями, міжнародними інформаційними системами та для міжнародного спілкування потрібно бути готовим, що є ще одним викликом для фахівців з управління інтелектуальною власністю.

Зрозуміло, що фахівцям необхідні ширші знання з міжнародного патентознавства, авторського та суміжних прав, міжнародного права, міжнародної економіки, іноземних мов тощо, оскільки має бути освоєний специфічний інформаційний сегмент, як працювати з міжнародними інформаційними пошуковими системами (базами даних відомостей про патенти на заявки).

Бази даних - це електронний довідковий масив патентного відомства. [18] Бази даних консолідує інформацію про опубліковані заявки та видані патенти на винаходи у сфері науки і техніки. Постійне самостійне оновлення знань магістрами з управління інтелектуальною власністю, щодо використання міжнародних інформаційних баз даних, дозволить кваліфіковано проводити: інформаційний пошук, статистичний та кластерний патентний аналіз і тим самим розвивати мислення в напрямі своєї майбутньої професійної сфери. Самоорганізація та самоосвіта як одні зі складових адаптивних технологій при підготовці магістрів з управління інтелектуальною власністю дозволить сформувати в них свідоме освоєння професійної сфери, сформує адаптивність (адаптивні якості) при вході в майбутню

професію та дозволить зайняти свою професійну нішу.

Формується адаптивність через адаптивні технології.

Адаптивні технології – це інструментарій, що дозволяє налагодити порядок здійснення управління та механізм взаємоузгодження всіх суб'єктів управління, м'яко пристосуватись до стрімких змін, органічно поєднувати мету керівництва і прагнення виконавця на основі вироблених гнучких моделей діяльності. Технологія адаптивного управління складається з порядку дій, методів, засобів і способів спрямованого впливу (самовпливу) й одночасного вивільнення ступенів свободи для саморозвитку суб'єктів діяльності [16].

Освітні установи, що готують фахівців з управління інтелектуальною власністю, мають розуміти, що вимоги до таких управлінців дуже специфічні і реагувати відповідним чином. Закладам необхідно постійно проводити моніторинг ринку інтелектуальної власності і відповідно працювати над удосконаленням освітніх програм у відповідності до вимог сьогодення із залученням адаптивних технологій.

Залучення адаптивних технологій дозволить в подальшому сформувати конкурентоспроможних фахівців широкого профілю у своїй професійній галузі знань.

Провівши аналіз нормативно-правових, навчально-методичних, наукових джерел, освітньо-професійних програм підготовки магістрів з управління інтелектуальною власністю, ми виокремили комплекс компетенцій, що інтегровані на основі стандартів з урахуванням ринкових вимог, попиту роботодавців, пропозицій закладів вищої освіти та мають бути засвоєні студентами під час навчання в магістратурі:

1. Знати ключові методи і підходи до формування сильних конкурентних переваг інновацій; джерела і фактори формування конкурентних переваг; прикладний інструментарій управління комерційним потенціалом інновацій їх конкурентоспроможністю; систему стандартів у сфері інтелектуальної власності; знати та вміти застосовувати засоби пошуку, збору та зберігання науково-технічної інформації; патентно-інформаційні органи та їх функції; знати та вміти застосовувати методики визначення характеристики продукції, що визначають їх конкурентоздатність; маркетингове забезпечення конкурентоздатності продукції; задачі та зміст

маркетингових досліджень; сучасні проблеми управління інноваційним розвитком підприємств; цикли інноваційного процесу та інноваційної продукції; сутність технопарків та аналіз їх діяльності в різних країнах; методи інвентаризації результатів інноваційної діяльності; порядок складання організаційної моделі процедур нововведення на підприємствах, розробляти антикризовий план маркетингових стратегій, розробляти товари та послуги; правові форми використання майнових прав, розпорядження ними, підстави, способи та порядок захисту від контрафактних дій; методи мотивації та стимулювання персоналу для управління інтелектуальною власністю; типи та рівні творчої діяльності; знати, як сприяти розвитку творчого мислення.

2. Вміти на основі знань методології створення об'єктів інтелектуальної власності вміти ідентифікувати всі види конкурентних переваг, якими володіє інновація, визначити ті, що мають бути досягнутими в майбутньому для поліпшення їх конкурентоспроможності; на основі знання основних продуктів створення об'єкта інтелектуальної власності вміти виконувати розрахунки, пов'язані з оцінюванням рівня конкуренції інновацій; на основі знання особливостей оцінки об'єкта інтелектуальної власності вміти застосовувати моделі та методи оцінювання конкурентоспроможності інновацій; на основі знання законодавства вміти формувати стратегічний вектор розвитку; на основі знання методів впровадження у виробництво інтелектуальної власності вміти виявити резерви поліпшення конкурентоспроможності інновацій; орієнтуватися в професійних поняттях сфери інтелектуальної власності, професійних компетенцій, зокрема інтелектуальних, комунікативних, економічних, організаційних, управлінських, проєктивних; використовувати нормативно-законодавчу базу з метою правового захисту розроблюваних об'єктів та їх нормативно обґрунтованого введення в господарський обіг, спрямовуючи отриманий прибуток на підвищення добробуту суспільства; розробляти тематичну базу даних відібраної науково-технічної інформації; проводити систематизацію, аналіз та оформлення результатів маркетингових досліджень; користуватися інформаційно-пошуковими системами для проведення патентного пошуку; давати оцінку інноваційної діяльності при виробництві інтелектуальної продукції; формувати портфель інтелектуальної власності

і нематеріальних активів підприємств; визначати оптимальні способи захисту інтелектуальної власності і нематеріальних активів підприємства опанувати та постійно вдосконалювати свою професійну сферу (тим самим напрацьовувати компетентності: правові, економічні, управлінські, маркетингові, технічні, технологічні, лінгвістичні, інформаційні та інші); сформувати здатність до самоорганізації, самонавчання, самоконтроля у своїй професійній сфері як професійну якість; прогнозувати, аналізувати та бачити професійну картину майбутнього, іншими словами, знати, як має функціонувати система управління інтелектуальною власністю (весь життєвий цикл процесів, інфраструктуру, місію та задачі в масштабі майбутніх 5-10 років); будувати комунікації; необхідно володіти навиками та знаннями, щоб донести до колективу те, що спостерігаєш сам, пояснити колективу доцільність спільної справи, як функціонує система управління, куди рухається організація, тоді буде досягнений необхідний результат; сформувати команду з високим рівнем самоорганізованості, спроможну поставити осмислену задачу та поставити мету, як використовувати результати інтелектуальної діяльності відповідним чином; приймати самостійно управлінські рішення, критично мислити та будувати різні стратегії для ефективної роботи у своїй професійній сфері, бути наполегливим та переконливим; вміти бути здатним до постійного вдосконалення свого професійного простору, залучаючи адаптивні технології.

3. Володіти методами діагностики конкурентного середовища; методами конкурентної боротьби; методами формування конкурентних переваг інновацій; методами аналізу конкурентних переваг інновацій; методами управління комерційним потенціалом інновацій; підходами, принципами, методиками і методами оцінки об'єктів інтелектуальної власності; методами підрахунку економічних збитків, що нанесені при порушенні прав інтелектуальної власності, визначати конкурентоспроможність об'єктів інтелектуальної власності при виведенні їх в господарську діяльність; ефективним управлінням інноваційної діяльності фахівців при створенні об'єктів інтелектуальної власності; психологічними аспектами інноваційної діяльності фахівців; організаційними аспектами реалізації інноваційної діяльності фахівців; ключовими

функціями менеджменту (плануванням, організацією, мотивацією, контролем) при створенні об'єктів інтелектуальної власності; навичками системного підходу; навичками розробляти алгоритм досліджень у напрямку інтелектуальної власності; методиками розробки математичних на економічних моделях об'єкта який досліджується; знаннями трансферу технологій із залученням адаптивних технологій.

На наш погляд, сучасним закладам вищої освіти доцільно і самим використовувати адаптивні технології при організації навчального процесу. Так, крім постійного моніторингу та вдосконалення змісту підготовки магістрів з управління інтелектуальної власності ще необхідно вдосконалювати форми та методи навчання. Наприклад, упровадження дистанційної форми навчання в освітній процес, як інформаційної бази для використання навчально-методичного комплексу та для самоконтролю результатів успішності магістрів. Проте, залучаючи дистанційну форму навчання, не бажано виключати повністю живе спілкування студентів та викладачів. Слід розуміти, що основним дефіцитом у сфері освіти є час викладача, що витрачено на пряму комунікацію зі студентом. Підсумовуючи, слід наголосити, що найдорожчий ресурс – викладацький. Проте організувати зустріч студентів та викладачів слід, коли є низка питань, які не можливо з'ясувати без фахівця. У цьому сенсі дистанційні технології мають очистити освітню сферу від зайвого. Система освіти має змінитися в майбутньому. Одночасний онлайн доступ студентів, викладачів, фахівців-практиків зі сфери інтелектуальної власності (міжнародні форуми, семінари, конференції, практикум-лабораторії) до широкого набору різноманітного контенту вже реальність, це дозволить більш продуктивно використовувати ресурси всіх зацікавлених сторін освітнього процесу. Якщо в державній системі вищої освіти можна навчатися в середньому п'ять років, то навчання ринку інтелектуальної власності триває 1,5 року. За цей час магістрам треба встигнути опанувати великим обсягом інформації та знань. Звичайним читанням підручників професіоналізм не досягається, він досягається лише в тісному співробітництві системи

«студенти – заклади вищої освіти – роботодавці».

Висновки. Таким чином, із викладеного вище можна зробити такі висновки:

1. У сучасному світі кожній країні необхідно розвивати всі можливі конкурентні переваги, щоб бути в лідерах серед успішних країн зі стабільною економікою. Патентування технічних рішень і технологій, підтвердження їх світової новизни і винахідницького рівня зарубіжним патентам забезпечить українській економіці високу оцінку розробок, підвищить їх ринкову вартість. Професійна підготовка магістрів з управління інтелектуальною власністю є необхідною складовою вдосконалення ринку інтелектуальної власності та інноваційного розвитку України в цілому.

2. Беззаперечно, інтелектуальна власність є системоутворюючим елементом організацій, оскільки на її монополії будується стабільний економічний дохід та максимальний прибуток, оскільки вона краще інших ресурсів аргументує надійний вклад великих інвестицій. Лише фахівці з управління інтелектуальною власністю, професійно володіючи компетентностями та використовуючи адаптивні технології в професійній сфері, зможуть справедливо стимулювати та мотивувати авторів та власників інтелектуальної власності, зможуть удосконалити ріст подальшої результативної творчої та інвестиційної діяльності.

3. Високий рівень специфічних вимог, що висувається до фахівців з управління інтелектуальною власністю, ще раз є підтвердженням того, що професійна підготовка магістрів має бути широкопрофільною за своїм змістом, методам та засобам навчання. Використання адаптивних технологій мають стати важливим компонентом системи підготовки магістрів, що дозволить вчасно реагувати на зміни, оцінювати та плавно вносити корективи у формування сучасного конкурентоспроможного фахівця для ринку інтелектуальної власності.

Перспективи подальших досліджень ми бачимо у визначенні критеріїв та кваліметричних моделей для оцінки компетентностей магістра з управління інтелектуальною власністю.

Список використаних джерел:

1. Андрощук Г. Державна підтримка патентування винаходів: зарубіжний досвід для України / Г. Андрощук // *Інтелектуальна власність в Україні*. – 2018. – № 9. – С. 12-17.

2. Андрощук Г. Механізми державної підтримки патентування винаходів: досвід Польщі // Г. Андрощук // *Теорія і практика інтелектуальної власності*. – 2010. – № 1. – С. 59-67.

3. Баранов П. Ю. Обґрунтування конкурентоспроможності науково-педагогічного продукту / П. Ю. Баранов // *Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. наук. пр.* – Харків: УПА, 2008. – № 20. – С. 22-28.

4. Галифанов Г. Новые тарифы в отрасли охраны промышленной собственности / Г. Галифанов, Р. Галифанова // *Интеллектуальная собственность. Промышленная собственность*. – 2012. – № 7. – С. 65-73.

5. Тиманюк В. Н. Интеллектуальная собственность как средство формирования профессионально-специализированных компетенций инженеров-педагогов / В. Н. Тиманюк // *Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. наук. пр.* – Харків: УПА, 2013. – № 40-41. – С. 97-103.

6. Тиманюк В. М. Сучасні вимоги до професіоналу в сфері інтелектуальної власності / В. М. Тиманюк, І. В. Тиманюк // *Молодий вчений*. – 2014. – № 1. – С. 186-189.

7. Лазарев М. І. Патентознавство і авторське право: навч. посіб. для студентів денної та заочної форми навчання всіх спеціальностей / М. І. Лазарев, В. М. Тиманюк, Н. П. Рубан; Укр. інж.-пед. акад. – Харків: ФОП Мезіна, 2017. – 228 с.

8. Лунячек В. Е. Підготовка магістрів державного управління до забезпечення якості освіти: теорія та практика: монографія / В. Е. Лунячек. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – 372 с.

9. Лунячек В. Е. Проблеми управління професійною підготовкою фахівців в умовах магістратури / В. Е. Лунячек // *Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. наук. пр.* – Харків: УПА, 2016. – № 50-51. – С. 26-32.

10. Компетентісна модель випускника магістратури-фахівця в сфері інтелектуальної власності / В. Е. Лунячек [та ін.] // *Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. наук. пр.* – Харків: УПА, 2017. – № 54-55. – С. 54-67.

11. Лунячек В. Е. Професійний розвиток працівників системи загальної середньої освіти в сфері інтелектуальної власності: монографія / В. Е. Лунячек, Н. П. Рубан, Н. С. Фесенко. – Харків: ФОП Панов А. М., 2018. – 224 с.

12. Лу Чунь. Формы обеспечения инновационного развития промышленности КНР [Электронный ресурс]: автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.05, 08.00.14 / Лу Чунь. – М., 2009. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/formy-obespecheniya-innovatsionnogo-razvitiya-pro-myshlennosti-knr>:

China, indien and darueber hinaus // *chancen and Risiken in Asia*. – Дата звернення 10.12.2018р.

13. Полонська І. Патентна реформа США: перші висновки / І. Полонська // *Інтелектуальна власність в Україні*. – 2012. – № 9. – С. 56-63.

14. Про вищу освіту: Закон України [Електронний ресурс] // *ВВР України*. – 2014. – № 37-38. – ст. 2004. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> - Дата звернення 01.03.2019р.

15. Єльнікова Г. В. Основи адаптивного управління / Г. В. Єльнікова. – Харків: Основа, 2004. – 121 с.

16. Катков П. Проблемы подготовки кадров для органов власти в сфере защиты интеллектуальной собственности в сети интернет / П. Катков // *Интеллектуальная собственность. Промышленная собственность*. – 2012. – № 12. – С. 38-44.

17. Васильєв О. Бази даних відомостей про патенти та заявки на винаходи Великої Британії / О. Васильєв // *Інтелектуальна власність в Україні*. – 2017. – № 5. – С. 79.

References:

1. Androshchuk, H 2018, 'Derzhavna pidtrymka patentuvannia vynakhodiv: zarubizhnyi dosvid dlia Ukrainy' [State support for patenting inventions: foreign experience for Ukraine], *Intelektualna vlasnist v Ukraini*, no. 9, pp. 12-17.

2. Androshchuk, H 2010, 'Mekhanizmy derzhavnoi pidtrymky patentuvannia vynakhodiv: dosvid Polshchi' [The mechanisms of state support for patenting inventions: the experience of Poland], *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*, no. 1, pp. 59-67.

3. Baranov, P Yu 2008, 'Obhruntuvannia konkurentospromozhnosti naukovo-pedahohichnoho produktu' [Rationale of the competitiveness of scientific and pedagogical product], *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*, *Ukrainska inzhenerno-pedahohichna akademiia*, Kharkiv, no. 20, pp. 22-28.

4. Galifanov, G & Halifanova, R 2012, 'New Tariffs in the Industrial Property Protection Industry' [New tariffs in the industrial property protection industry], *Intellectual Property. Industrial property*, no. 7, pp. 65-73.

5. Tymaniuk, VN 2013, 'Yntelektualnaia sobstvennost kak sredstvo formyrovaniya professyonalno-spetsyalyzyrovanniakh kompetensyi ynzhenerov-pedahohov' [Intellectual property as a means of forming professional-specialized competences of engineering teachers], *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*, *Ukrainska inzhenerno-pedahohichna akademiia*, Kharkiv, no. 40-41, pp. 97-103.

6. Timaniuk, VM & Timaniuk, IV 2014, 'Suchasni vymohy do profesionalu v sferi intelektualnoi vlasnosti' [Modern requirements for a

professional in the field of intellectual property], *Molodyi vchenyi*, no. 1, pp. 186-189.

7. Lazariiev, MI, Timaniuk, VM & Ruban, NP 2017, *Patentoznavstvo i avtorske pravo* [Patent and Copyright] Ukrainska inzhenerno-pedahohichna akademiia, FOP Mezina, Kharkiv.

8. Luniachek, VE 2011, *Pidhotovka mahistriv derzhavnogo upravlinnia do zabespechennia yakosti osvity : teoriia ta praktyka*, Kharkivskiy natsionalnyi universytet imeni Vasylia Nazarovycha Karazina, Kharkiv.

9. Luniachek, VE 2016, 'Problemy upravlinnia profesiinoiu pidhotovkoiu fakhivtsiv v umovakh mahistratury', *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity* [Training of masters of public administration to ensure the quality of education] Ukrainska inzhenerno-pedahohichna akademiia, Kharkiv, no. 50-51, pp. 26-32.

10. Luniachek, VE et al. 2017, 'Kompetentnisna model vypuskyka mahistratury-fakhivtsia v sferi intelektualnoi vlasnosti'[Competent model of a graduate of a master's degree in the field of intellectual property], *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity*, Ukrainska inzhenerno-pedahohichna akademiia, Kharkiv, no. 54-55, pp. 54-67.

11. Luniachek, VE, Ruban, NP & Fesenko, NS 2018, *Profesiyni rozvytok pratsivnykiv systemy zahalnoi serednoi osvity v sferi intelektualnoi vlasnosti*, [Professional development of employees of the system of general secondary education in the field of intellectual property] FOP Panov A. M., Kharkiv.

12. Lu Chun 2009, 'Formy obespechenija innovacionnogo razvitija promyshlennosti

KNR'[Forms of ensuring the innovative development of the PRC industry], Kand.econ.n. abstract, Moskva, viewed 10 December 2018, <<http://www.dissercat.com/content/formy-obespecheniya-innovatsionnogo-razvitiya-pro-myshlennosti-chnr-china-indien-and-darever-hinaus-//chancen-and-Risiken-in-Asia>>.

13. Polonska, I 2012, 'Patentna reforma SShA : pershi vysnovky'[US Patent Reform: The First Conclusions], *Intelektualna vlasnist v Ukraini*, no. 9, pp. 56-63.

14. Prezydent Ukrainy 2014, 'Zakon Ukrainy Pro vyshchu osvitu vid 01.07.2014 roku № 1556-VII'[About Higher Education: The Law of Ukraine], *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, no. 37-38, art. 2004, viewed 01 March 2019, <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>>.

15. Yelnykova, HV 2004, *Osnovy adaptivnogo upravlinnia*, [Fundamentals of adaptive management] Osnova, Kharkiv.

16. Katkov, P 2012, 'Problemy podgotovki kadrov dlja organov vlasti v sfere zashhity intelektualnoj sobstvennosti v seti internet' [Problems of staff training for authorities in the field of intellectual property protection on the Internet], *Intellektualnaja sobstvennost. Promyshlennaja sobstvennost*, no. 12, pp. 38-44.

17. Vasyliiev, O 2017, 'Bazy danykh vidomostei pro patenty ta zaiavky na vynakhody Velykoi Brytanii' [Databases of Patent Information and Applications for Inventions in the United Kingdom], *Intelektualna vlasnist v Ukraini*, no. 5, pp. 79.

Стаття надійшла до редакції 05.03.2019р.